

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แลถึกในการจัดการและการพักอาศัยในหอพักส่่วนทางแห่งความสุขและคุณภาพชีวิตของนักศึกษาหอพัก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นการศึกษาความพึงพอใจในการจัดการหอพักของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักภายในมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในแง่ความสุขในการพักอาศัย วิธีการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการผสมผสานทั้งวิธีเชิงคุณภาพและปริมาณ จึงได้ออกแบบการวิจัยไว้ 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 (phase1) การวิจัยเชิงคุณภาพ

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อรวบรวมประเด็นข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการภายในหอพักในเรื่องของการให้บริการด้านต่างๆ และการจัดการตนเองในการพักอาศัยภายในหอพัก โดยก่อนทำการกำหนดประเด็นสนทนามีการลงพื้นที่วิจัยเพื่อคลุกคลีกับกลุ่มผู้พักอาศัยในหอพักกว่ามีการพูดคุยถึงประเด็นใดบ้างในการพักอาศัย หลังจากนั้นได้ทำการกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปเป็นผลการวิจัยและเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

ระยะที่ 2 (phase2) การวิจัยเชิงปริมาณ

หลังจากทำการสนทนากลุ่มจนได้ประเด็นมุมมองเรื่องของการพักอาศัยในหอพัก จากนั้นนำประเด็นที่ได้มากำหนดข้อคำถาม (item) ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลต่อไป

แนวทางการดำเนินการวิจัย

1. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) โดยกำหนดแนวทางในการสนทนากลุ่ม 4 แนวทาง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความหลากหลายของความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกันของผู้เข้าร่วมสนทนา โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มย่อย มีแนวทางการคัดเลือกจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มแนวราบ

คุณสมบัติ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกหอพักและทุกคณะคณะหญิง-ชาย มีผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งสิ้น 6 คน กระจายละเอียดจากภาคผนวก

1.2 กลุ่มคณะกรรมการหอพักและกลุ่มนักกิจกรรม

คุณสมบัติ

นักศึกษาที่ทำกิจกรรมของชมรมต่างๆ ที่ใช้สิทธิอยู่ในหอพักและคณะกรรมการหอพักที่ใช้สิทธิอยู่ในหอพักเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 คณะหญิง-ชาย มีจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งสิ้น 7 คน กระจายละเอียดจากภาคผนวก

1.3 กลุ่มนักศึกษาที่พักหอพักเอกชนกับกลุ่มที่ยังคงพักอาศัยอยู่ในหอพักของ

มหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ทั้งหญิงและชายที่มีประสบการณ์การอยู่หอพักในมหาวิทยาลัยแล้วย้ายออกไปอยู่หอพักเอกชน และอีกจำนวนหนึ่งที่ยังคงพักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย รวมทั้งสิ้น 11 คน กระจายละเอียดจากภาคผนวก

1.4 กลุ่มหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ

นักศึกษาจากหอพักในกำกับมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 7 คน กระจายละเอียดจากภาคผนวก

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

การศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการหลังจากทำการสนทนากลุ่มแล้ว ข้อมูลและประเด็นที่ได้รับจากกระบวนการดังกล่าวจะถูกนำมาประมวลเป็นประเด็นเพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามและทำการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ ซึ่งสาระสำคัญที่ได้จากการสนทนากลุ่มมีทั้งหมด 4 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ ประเด็นการปรับตัว ประเด็นจิตสำนึกสาธารณะ ประเด็นความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ช้อย คือ ความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก การให้บริการ และการรักษาความปลอดภัย และประเด็นคุณภาพชีวิตในแง่ความสุข ทั้งนี้ในแต่ละประเด็นมีเครื่องบ่งชี้คุณภาพของแบบสอบถามดังนี้

2.1 ความตรงของแบบสอบถาม (validity) มีความมั่นใจว่าแบบสอบถามในแต่ละประเด็นมีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เพราะข้อความได้มาจากการสนทนากลุ่มซึ่งออกมาจากการพูดคุยและคำบอกเล่าของนักศึกษา นอกจากนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาแล้วยังมีความตรงตามสภาพ

(concurrent validity) เพราะทั้งหมดเป็นการเกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และนักศึกษากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

2.2 ความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง (reliability) เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีความคงที่ภายในของครอนบาช (internal consistency) (Cronbach,1970:161) มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ด้านการปรับตัว มีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 5 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .7627

2.2.2 ด้านจิตสำนึกสาธารณะมีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .6016

2.2.3 ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 4 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .7546

2.2.4 ความพึงพอใจด้านการให้บริการมีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 7 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .8720

2.2.5 ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัยมีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 2 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .7037

2.2.6 คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขมีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .7165

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ทำการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาที่พักหอพักภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากหอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดไว้ จำนวน 15 หอพัก มีจำนวนนักศึกษาที่พักอาศัยทั้งสิ้น 6,762 คน ซึ่งเมื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane , 1967 : 125)

$$n = N / \{ 1 + N(.05)^2 \}$$

เมื่อความเชื่อถือว่าระดับ .05 สามารถคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรได้ดังนี้

$$n = 6,762 / \{ 1 + 6,762 (.0025) \} = 377.66$$

จากจำนวนนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักทั้งสิ้น 6,762 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คน จากนั้นทำการกำหนดโควตาให้แต่ละหอพักตามสัดส่วน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ 519 คน กระจายอยู่ในแต่ละหอพัก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในแต่ละหอพัก

หอพัก	จำนวนผู้พักอาศัย/คน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
หอ 1	453	36
หอ 2	462	32
หอ 3	319	24
หอ 4	359	25
หอ 5	348	26
หอ 6	348	31
หอ 7	480	35
หอ 8*	1,008	70
หอ 9*	968	69
หอ 10*	569	50
หอ 11*	784	50
หอ 12	80	12
หอ 13	80	11
หอ 14	80	12
หอ 15	504	36
รวม	6,762	519

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานหอพักมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (พ.ศ.2549)

*หอพักในกำกับของมหาวิทยาลัยดำเนินการ โดยสหกรณ์บริก เรมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาจากผู้ร่วมสนทนากลุ่ม และจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ (thematic analysis) เพื่อให้ได้ข้อสรุปและนำมาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป และทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้น คือ เพศ ชั้นปี คณะ หอพักที่พัก รายได้ที่ได้รับต่อเดือน กับประเด็นการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ความพึงพอใจด้านการรักษาความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพัก โดยใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA

ทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยการปรับตัว จิตสำนึกสาธารณะ ความพึงพอใจด้านตั้ง
อำนาจความสะดวก ความพึงพอใจด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ ความพึงพอใจด้านการรักษา
ความปลอดภัยกับคุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขในการพักอาศัยในหอพักโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ (r)

วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตในแง่ของความสุขของนักศึกษาตลอดจน
สร้างสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตในการพักอาศัยในหอพัก โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ
(multiple regression analysis)